

APUNTS U.D. 2 : Formes jurídiques d'empreses.

1. L'Empresa individual.- Es tracta d'un tipus d'empresa que té personalitat física.

Es poden classificar en :

1.1. Empresari/a individual.- Persona física que realitza en nom propi i de forma habitual i mitjançant una empresa una activitat comercial, industrial o professional.

Les característiques fonamentals són :

- Ha de ser > edat o emancipat amb lliure disposició dels seus béns.
- Es confon l'empresari amb el capitalista i per tant també el seu patrimoni.
- La responsabilitat davant tercers és il·limitada amb el seu patrimoni personal i empresarial.
- No cal un capital inicial mínim.
- La raó social és el nom de la persona física (personalitat física).
- Els empresaris individuals tributen per l' impost de la renda de les persones físiques (I.R.P.F.).
- Les normes o marc legal que regeixen aquest tipus d'empreses són el Codi de Comerç i la L.G.T. a nivell fiscal.

1.2. Societat civil privada (S.C.P.) i Comunitat de Béns (C.B.).

Es basa en un contracte pel qual dues o més persones s'obliguen a posar en comú diners, béns o una indústria, amb voluntat de repartir-ne els guanys.

Les característiques fonamentals són:

- Encara que estan formades per més d'1 persona, es consideren empresaris individuals perquè **no** tenen personalitat jurídica.
- La duració es segons lo pactat.
- Tenen responsabilitat il·limitada i personal davant de tercers.
- Es constitueixen en document privat.
- No hi ha límit de capital.
- La raó social pot ser qualsevol triada pels socis seguit de les sigles S.C.P. o C.B.
- Els socis tributen per l'I.R.P.F. en règim d'atribució de rendes.

ACTIVITAT N° 1

1 > Explica què és una empresa individual.

2 > Què vol dir responsabilitat il·limitada de l'empresari ?.

2. L' empresa societària.

Es tracta d'una empresa amb personalitat jurídica pròpia diferent de la dels seus propietaris (socis persones físiques o jurídiques). Totes s'han de constituir en escriptura pública i han d'estar inscrites en el Registre Mercantil.

Es poden classificar en :

- a) Societat Civil Pública.- Són en tot idèntiques a les societats civils privades, excepte pel fet que en aquestes, els pactes entre els socis són públics, és a dir, en escriptura pública davant notari, cosa que fa que tinguin personalitat jurídica pròpia.
- b) Societat mercantil.- Són societats formades per diverses persones (físiques i/o jurídiques) que reuneixen un fons patrimonial comú per col·laborar en l'explotació d'una empresa. Totes s'han de constituir en escriptura pública i han d'estar inscrites en el Registre Mercantil.

Es poden classificar en :

- 1. Societats Personalistes : Són aquelles en què la gestió correspon als socis i, per tant, és més important l'aspecte personal que el capital en sí.
- 2. Societats Capitalistes : Són aquelles en què és més important l'aportació del capital que les característiques personals dels socis. La gestió no ha de recaure necessàriament en els socis ja que ho poden fer gestors o administradors.

Esquema dels tipus de societats.

Empresa individual (personalitat física)	<ul style="list-style-type: none"> ● Empresari/a individual. ● Societat civil privada. 	
	<ul style="list-style-type: none"> ● Societat civil pública 	
Empresa societària (personalitat jurídica)	<ul style="list-style-type: none"> ● Soc. Mercantil personalista 	<ul style="list-style-type: none"> ● Col·lectiva. ● Comanditària simple
	<ul style="list-style-type: none"> ● Soc. Mercantil capitalista 	<ul style="list-style-type: none"> ● Comanditària per accions. ● De responsabilitat limitada. ● Limitada nova empresa. ● Anònima. ● Laboral.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Societat d'interès social - cooperativa 	

- c) Societat d'interès social. - Es tracta de societats que no pretenen obtenir un benefici, sinó satisfer les necessitats comunes dels seus membres.

Les empreses més corrents incloses en aquest grup són les societats cooperatives.

ACTIVITAT N° 2

- 1> Defineix les societats mercantils.
2> Què vol dir que una empresa és personalista ?.

3. Tipus de societats mercantils.

3.1. Societat col·lectiva.

- Es tracta d'una societat en la que tots els socis participen, en nom col·lectiu i sota una raó social, en la proporció que lliurement estableixin.
- Tots els socis són gestors, excepte que només aportin treball (industrials) que llavors no poden ser-ho.
- Són societats personalistes, amb personalitat jurídica.
- Els socis responen de forma personal i il·limitada.
- El nom de la societat es forma amb el nom del socis o d'algun d'ells més l'indicatiu i Cia, i seguit de l'expressió societat col·lectiva.
- El nombre mínim de socis és dos i no hi ha un màxim.
- No hi ha capital mínim per la seva constitució.
- Aquestes societats tributen per l'impost de societats.

3.2. Societat comanditària simple.

- És una societat del tipus personalista.
- És una societat formada per dos tipus de socis :
 - a) Els Col·lectius, que aporten treball i capital, que intervenen en la gestió i que responen il·limitadament amb els seus béns igual que la societat Col·lectiva.
 - b) Els Comanditaris, que aporten només capital, no participen en la gestió i

responen d'una forma limitada fins la seva aportació i que només participen dels resultats econòmics.

- Així doncs, és una societat mixta de treball i capital, predominantment personalista.
- El nombre mínim de socis és de dos (un col·lectiu i un comanditari).
- La raó social (nom) està format pel nom de tots o algun soci seguit de “societat en comandita” o “societat comanditària”.
- No hi ha un capital mínim per la seva constitució.
- Aquestes societats tributen per l'impost de societats.

3.3. Societat comandita per accions.

- És una societat del tipus capitalista (té més importància el capital que les persones).
- Les seves característiques generals són pràcticament comunes amb les de les societats comanditàries simples, excepte per les diferències següents :
 - El capital està dividit per accions, que són part alíquotes del capital.
 - La seva responsabilitat és limitada a l'aportació excepte en el cas dels socis col·lectius que al participar en la gestió (administradors) que responen il·limitadament.
 - El capital mínim és de 60.101,21 € i en el moment de la constitució ha d'estar totalment subscrit i almenys un 25% desemborsat (igual que S.A.).
 - El nombre de socis han de ser com a mínim dos i almenys un ha de ser col·lectiu.
 - La raó social (nom) està format pel nom elegit per tots els socis seguit de “societat en comandita per accions” o “societat comanditària per accions”.
 - Aquestes societats tributen per l'impost de societats.

ACTIVITAT N° 2

Una societat comanditària per accions està formada per tres socis, dos col·lectius, que són el Sr. Roig i la Sra. Ramos, i una sòcia comanditària, que é la Sra. Roma. El nom de la societat és Roig, Ramos i Roma, s. En c.

És correcta la denominació ?.

3.4. Societat de responsabilitat limitada.

3.4.1. Característiques generals.

- Es tracta d'una societat capitalista.
- El nombre de socis pot ser des d'1 (unipersonals) en endavant.
- Els socis responen de forma limitada a la seva participació.
- El capital està dividit en participacions iguals que no es poden denominar accions i el mínim per constituir-la és de 3.00,06 €
- El nom o raó social serà d' entre els elegits pels socis, aquell que hagi autoritzat el Registre Central de Denominacions seguit de les sigles S.L. o S.R.L.
- La transmissió de les participacions intervius no és lliure. S'ha de comunicar la voluntat de fer-ho als administradors indicant el nombre, el nom i identificació de l'adquirent. La resta de socis tenen dret preferent de compra. En tot cas, es fa en document públic.
- Aquestes societats tributen per l'impost de societats.

3.4.2. Constitució.

- Com totes les societats mercantils, s'han de constituir en escriptura pública, inscrita en el Registre Mercantil (naixement personalitat jurídica). A l'escriptura, entre d'altres dades s'inclouen els estatuts socials que com a mínim han de contenir el següent :
 - a) La denominació o raó social.
 - b) L'objecte social.
 - c) El domicili social.
 - d) El capital social, nombre de participacions, el seu valor nominal i la numeració correlativa.
 - e) La manera d'organitzar l'administració, en els termes establerts per la llei.
 - f) Altres pactes lícits i condicions especials que els socis creguin convenient establir.

3.4.3. Drets dels socis.

- Dret a participar en el repartiment dels guanys i en el patrimoni social en liquidació.
- Dret de tempteig en l'adquisició de les participacions dels socis sortints.
- Dret a participar en les decisions socials i ser elegit com a administrador.
- Dret a la informació.

3.4.4. Òrgans.

La gestió i l'administració de la societat s'encarreguen a un òrgan social. Aquest òrgan directiu està format per la Junta General i pels administradors.

- a) La Junta General.- És l'òrgan de deliberació i de decisió per temes com

per exemple, gestió laboral, aprovació dels comptes anuals (balanç de situació, pèrdues i guanys, ECPN, EFE, memòria i informe de gestió), aplicació dels resultats, nomenaments i destitucions d'administradors, modificacions dels estatuts, etc...

b) Els administradors.- L'administració de l'empresa es pot confiar a una sola persona (administrador únic), a varies (administradors solidaris o mancomunats) o a un consell d'administració. Els administradors han de complir una sèrie de requisits :

- No poden dedicar-se per compte d' altri, al mateix objecte social.
- Exerciran el seu càrrec durant el temps indicat a l'escriptura social, i poden ser destituïts en qualsevol moment per la Junta General.
- Per dur a terme els comptes anuals han de seguir les normes de les societats anònimes.
- No és necessari tenir la condició de soci.

3.5. Societat limitada nova empresa (SLNE).

Es tracta d'una versió o especialitat de la societat de responsabilitat limitada, creada per facilitar i simplificar els tràmits de creació d'una societat Pime o microempreses (reduïda dimensió).

3.5.1. Característiques.- Són totes iguals a les S.L., excepte per :

- El nombre màxim de socis a la constitució es limita a cinc, tots persones físiques, encara que també es permet que sigui unipersonal.
- El nombre de socis es pot ampliar amb les transmissions de les participacions socials.
- El capital social mínim és de 3.012 € i el màxim de 120.202 €.
- La denominació social ha de ser els cognoms i nom d'un dels socis seguit de les sigles S.L.N.E. Si el soci que ha posta el nom deixa de ser-ho, caldrà canviar la denominació social.
- Té dret a uns ajuts fiscals i facilitats comptables (règim simplificat).

3.5.2. Constitució.

- Permet la tramitació telemàtica de document únic electrònic (DUE).
- Temps de resposta de notaris i registradors 48 hores.
- No cal portar un llibre de socis.

3.5.3. Òrgans socials.

- Són els mateixos que els de la societat de responsabilitat limitada.

3.6. Societat anònima.

3.6.1. Característiques.

- És una societat purament capitalista.
- El nombre de socis pot ser un (unipersonal) o més d'un.
- La responsabilitat dels socis és limitada al capital aportat.
- El capital social mínim és de 60.101, 21 € i es divideix en parts iguals (alíquotes) que s'anomenen accions que poden ser títols físics o anotacions en compte.
- Les accions poden nominatives o al portador i de diferents tipus (p.e. privilegiades, diferents nominals, etc.).
- El capital no es necessari estar totalment desemborsat, mínim un 25%, encara que sí ha d'estar 100% subscrit.
- La societat es pot constituir de forma simultània (subscripció i desemborsament total des de l'inici) o de forma successiva (desemborsament poc a poc a través dels anomenats dividends passius).
- El nom o raó social pot ser del que hagin elegit els socis, aquell que hagi autoritzat el Registre Central de Denominacions seguit de les sigles S.A.
- La transmissió d'accions és lliure.
- Aquestes societats tributen per l'impost de societats.

3.6.2. Constitució.

- Com totes les societats mercantils, s'han de constituir en escriptura pública, inscrita en el termini de 2 mesos en el Registre Mercantil (naixement personalitat jurídica). A l'escriptura, entre d'altres dades s'incloent els estatuts socials que com a mínim han de contenir el següent :
 - a) La denominació o raó social.
 - b) L'objecte social, amb la determinació de les societats que l'integren
 - c) El domicili social
 - d) El capital social, nombre d'accions, el seu valor nominal, classe, sèrie i la numeració correlativa. Si està totalment desemborsat i els termini màxim en que s'han de satisfer els dividends passius.
 - e) La manera d'organitzar l'administració, en els termes establerts per la llei.
 - f) Altres pactes lícits i condicions especials que els socis creguin convenient establir.

3.6.3. Òrgans.

La gestió i l'administració de la societat s'encarreguen a un òrgan social. Aquest òrgan directiu està format per la Junta General i pels administradors.

- a) La Junta General.- És l'òrgan de deliberació i de decisió per temes com per exemple, gestió laboral, aprovació dels comptes anuals (balanç de situació, pèrdues i guanys, ECPN, EFE, memòria i informe de gestió),

aplicació dels resultats, nomenaments i destitucions d'administradors, modificacions dels estatuts, etc...

Hi ha tres tipus de juntes :

1. La Junta General Ordinària, convocada pels administradors, que es reuneix dins els 6 primers mesos de cada exercici per analitzar la gestió i aprovar els comptes anuals.

2. La Junta Extraordinària que són convocades en qualsevol moment diferent a l'ordinària-

3. La Junta Universal que es convoca per tractar qualsevol tema i queda vàlidament constituïda sempre que representi tot el capital social i els assistents n'acceptin la celebració per unanimitat.

b) Els administradors.- L'administració de l'empresa es pot confiar a una sola persona (administrador únic), a varies (administradors solidaris o mancomunats) o a un consell d'administració. Els administradors han de complir una sèrie de requisits :

- No poden dedicar-se per compte d' altri, al mateix objecte social.
- Exerciran el seu càrrec durant el temps indicat a l'escriptura social, i poden ser destituïts en qualsevol moment per la Junta General.
- Per dur a terme els comptes anuals han de seguir les normes de les societats anònimes.
- No és necessari tenir la condició de soci.

3.6.4. Els accionistes.

Són els propietaris d'una o més accions de l'empresa i, per tant, tenen els drets següents:

- Dret a participar en el repartiment dels guanys (dividends actius) o acordar no repartir-los i dotar reserves, així com el dret a la part en el patrimoni social en liquidació.
- Dret preferent de subscripció de noves accions en ampliacions de capital.
- Dret d'assistència i vot a les juntes. Normalment cada acció un vot, encara que pot haver accions sense dret de vot o bé que pot ser que calgui tenir un nombre mínim d'accions, com a les grans empreses que és necessari una sindicació (unir-se per arribar al mínim).
- Dret a impugnar els acords socials, en cas que siguin contraris a la llei o als estatuts.
- Dret a la informació sobre assumptes que cal tractar en la Junta d'Accionistes per poder emetre el vot.

3.7. Societats laborals.

Són societats anònimes o limitades en la que la majoria (>50,01%) del capital, els socis són els treballadors amb contracte indefinit.

Característiques.

- Cap soci pot tenir més d' 1/3 del capital, que el nombre d'hores en còmput anual dels treballadors **no** socis no pot ser > 15% de les dels socis treballadors o del 25% si són societats de < 25 treballadors.
- El nombre mínim de socis han de ser 4 dels quals 3 han de ser treballadors (75%).
- El capital social té les mateixes característiques i limitacions que les S.A. i les S.L.
- Hi ha dos classes d'accions o participacions : Classe laborals destinades als treballadors i classe general destinades als no treballadors.
- La raó social pot ser la que triïn els fundadors i sigui admès pel Registre Central de Denominacions, seguit de les sigles S.L.L. o S.A.L.
- En el cas de regir-ne a través d'un Consell d'Administració que ha d'estar compost per diferents tipus de socis (treballadors i no treballadors) en la mateixa proporció que el capital.
- Per la transmissió d'accions o participacions de la classe laboral, es donarà preferència als treballadors indefinits que no siguin socis i si no les volen pot passar a la resta de treballadors i després a la classe general o en el seu defecte als treballadors no indefinits.
- Estan obligades a dotar una reserva especial a banda de les legals amb el 10% dels guanys líquids de cada exercici que només es pot fer servir per a compensar pèrdues si no en té d'altres reserves.
- En quan a la resta de característiques són iguals a les S.L. o S.A.

ACTIVITATATS

- 1> Què vol dir que una empresa és capitalista ?.
- 2> En una empresa comanditària, quina diferència hi ha entre els socis comanditaris i els socis col·lectius ?.
- 3> Enumera tres diferències i tres similituds entre les societats anònimes i les de responsabilitat limitada.
- 4> Carme Ferrer, Rosa Foix i Pere Roca formen una societat col·lectiva. Quins noms pot adoptar la societat ?.

3.8. Societat d'interès social.

Aquest tipus de societats tenen com a principal objectiu de satisfer les necessitats comunes dels seus socis.

Societat Cooperativa.

- Són societats no mercantils que s'inscriuen en el Departament de Treball enlloc del R.M.

- Poden ser de primer grau (mínim 5 socis normalment persones físiques) o de segon o ulterior grau (mínim 3 socis que són altres cooperatives).
- La incorporació o baixa dels socis és voluntària i lliure. També poden tenir associats (Persones físiques o jurídiques) que aporten capital, cobren interessos per la seva aportació i no responen personalment dels deutes.
- Els socis aporten capital i treball. La responsabilitat és limitada o il·limitada segons digui els Estatuts.
- El capital social mínim es fixa en els estatuts i és variable segons el nombre de socis. Cap soci pot posseir més del 25% del capital en les de primer grau i un 45% en les de segon grau i ha d'estar 100% subscrit i almenys un 25% desemborsat.
- El nom ha d'estar seguit de les sigles S.Coop. Catalana Limitada.
- Té una limitació en quan a que els socis no treballadors no poden superar el 10% dels socis.
- El 30% dels excedents s'han de destinar als fons de reserva obligatori i al fons d'educació i promoció.
- Catalunya té una llei específica.

Òrgans.

- L'assemblea general que com a òrgan suprem és per deliberar i prendre acords tots els socis.
- El Consell Rector que és l'òrgan de govern, gestió i representació. Com a mínim ha de tenir tres membres i apart es pot nomenar un director/a.
- El comitè de recursos que només existeix en les de 1r grau i si així ho indica els seus estatuts. La funció és tramitar i resoldre els recursos contra les sancions dels seus socis.
- Els interventors que tenen com a funció la censura dels comptes anuals. Han de ser entre 1 i 3 socis persones físiques.
- Els socis tenen entre d'altres, els drets de participar en les activitats de la cooperativa, d'informació o al retorn cooperatiu (repartir l'excedent).

FER ACTIVITAT: COMPROVA EL TEU NIVELL.

ACTIVITATS FINALS